

La senyora Cançó

“Avui mateix que escric, acabe de llegir al diari que el passat 10 de juny es van reunir a París entre mig milió i un milió de persones als Camps de Mart, al peu de la torre Eiffel, per celebrar els quaranta anys de carrera del vell rocker Johnny Halliday, i que el seu darrer disc, ‘Sang pour sang’, ha superat el milió de còpies venudes.”

F a pocs dies vaig assistir –a l’Aula Magna de la vella Universitat de València, davant de l’estàtua de Lluís Vives– a la presentació d’un llibre singular. Jo no vaig gairebé mai a presentacions de llibres, ni al que en diuen taules redones, ni a conferències (excepte, ai dolor, quan he de donar-les jo): jo sóc un ciutadà poc assidu als actes públics de cultura, i si tothom fóra tan poc exemplar com jo els funerals i els bateigs no tindrien més assistència que el clero pagat. Aquesta vegada, però, sí que vaig acudir allà on em convidaven: a la presentació a València del llibre de Miquel Pujadó que porta el títol, insuficient i potser obligat, de *Diccionari de la Cançó*, i que és molt més que un prolix vocabulari de set-centes cinquanta entrades explicades. És un petit monument a la nostra pròpia història, en aquest país de tants obllits, de tanta afecció a l’autoodi, de tan escassa memòria, de tanta valoració pública d’allò que val ben poc i tan poca d’allò que té valor. Deu ser per això que hi vaig assistir, o perquè amb Miquel Pujadó m’uneix un comú amor a Georges Brassens, que per ell deu ser un pare i per mi i pels meus amics dels primers anys seixanta a València era un germà gran amb guitarra que cantava cançons que apreníem de memòria, en aquell temps que el francès era encara la llengua d’una certa cultura en llibertat: Brassens, Edith Piaf, la Greco, Brel, Léo Ferré, els viatges a París i els llibres que passàvem d’amagat per la frontera. Després vingué l’anglès, i tot això que sap tothom, però era una altra cosa: no puc imaginar que Els Setze Jutges haguessen nascut traduint cançons de Paul Anka o dels Beatles.

No sé si tot açò vol dir, simplement, que els qui cantàvem Brassens, i l’enteníem, ens estem fent ja vells sense remei. Que enyorem un bon temps de cançons només perquè era el nostre temps de joventut, com sol passar, etcètera. Potser sí, però el fet és que els qui aquells anys tenien més o menys la mateixa edat, i encara no s’han mort, continuen omplint locals enormes quan canten: continuen cantant, sobretot, i els seus discos es venen i les cançons que fan o que feien llavors atrauen els joves i els no tan joves. Avui mateix que escric, acabe de llegir al

diari que el passat 10 de juny es van reunir a París entre mig milió i un milió de persones als Camps de Mart, al peu de la torre Eiffel, per celebrar els quaranta anys de carrera del vell rocker Johnny Halliday, i que el seu darrer disc, *Sang pour Sang*, ha superat el milió de còpies venudes. Si els anys vuitanta Halliday cantava *Le chanteur abandonné*, l’abandonament sembla que no era encara definitiu. I diu també el diari que el rocker no va tancar l’actuació multitudinària amb cap rock and roll violent i de lletra ofegada pel soroll de bateries i guitarres, sinó amb el *Je ne regrette rien* de la gran Edith Piaf, una cançó sentimental, filosòfica i culta, un himne europeu de fa més de mig segle. Qui pense, doncs, que aquelles cançons dels seixanta i setanta –aquells poemes amb guitarra, aquells textos humans o rebels, els *chansonniers* o el primer rock amb més lletra i menys terrabastall acústic– són coses d’un altre temps, no sap història ni sociologia.

Aquesta és la història dels primers seixanta fins ara mateix, que explica Pujadó en el seu llibre: la mateixa història d’Europa i de gran part del món, viscuda a casa nostra. Amb l’afegit inicial –o final– de la poca normalitat de la llengua, de cantar pel país i contra Franco, d’una idea de llibertat i de justícia i coses com aquestes; però en cada terra han cantat allò que havien de cantar, i a tot arreu, també, cantaven coses iguals: l’aire, l’amor, les flors, *putain de toi/ pauvre de moi*, la mort i l’amistat, adéu amic, el record de quan érem infants, l’aventura que comença només passar el pont, i els mateixos arguments que sempre han fet que els humans siguem humans i no bèsties ni màquines. De manera que és Miquel Pujadó –i no els escèptics, no els nihilistes domèstics– qui l’encerta quan pensa que, al nostre país i al món sencer on “la neguen i li lliguen mans i peus/ i li atien els gossos del Mercat”, la cançó viurà amb bona o mala salut però viurà. I l’encerta quan, per acabar el llibre i l’inventari, assegura que “Mentre uns dits acaronin una galta/ i la paraula no l’aixafi el tren./ la senyora Cançó se sabrà eterna/ eterna com l’arxiu que es queda coix.” No es queda coix, l’arxiu: es queda obert, i quan hauran passat uns altres quaranta anys inclourà, que no ho dubte ningú, uns altres set-cents cinquanta noms.